

**Рэдакцыйны АГЛЯДАЛЬНІК
юрыдычных пытанняў**



Кроніка тыдня ад Сымона Глазштэйна

Вынікі кампаніі па зборы выбарчых подпісаў насуперак афіцыйнай прапагандзе дэманструюць, што ў дэмакратычнага кандыдата ў нашай вобласці ёсць неблагая электаральная база. Мяркуюць самі, — паводле звестак абласнога выбаркаму, за кандыдата, які засведчыў сваю апалітычнасць, сабраана агулам каля 65000 подпісаў (Домаш сабраў у нас 15000 подпісаў, Ганчарык — 12836). Гэта даволі значна, калі больш за паўсотні тысяч людзей ужо на першым выбарчым этапе адкрыта засведчылі прагу да дэмакратычных пераменаў у краіне.

Старшыня абласнога аб'яднання прафсаюзаў Анатолий Любчанка паведамаў, што на Магілёўскім мяскабіндэ справуюць ліквідаваць прафсаюзную арганізацыю. У яе склад уваходзіць 1200 чалавек. Ёсць нібыта ўсе 1200 чалавек напісалі заяву аб скасаванні арганізацыі. Як пачаў у абласным аб'яднанні ініцыятыва падобных акцый належыць адміністрацыі. Адуля насаміра растуць ногі, здагадаўся няцяжка: хутка выбары, на якіх рэальнай выглядае перамога кіруючых прафсаюзаў краіны. Вось іх і хочучы пакараць. Дарчы, на першы раз і ня толькі ў нашым горадзе, а ёсць інакш, што да мяне, дык дзяржаўны прафсаюзны такія непаважлівыя адносіны можа і заслужылі згоднай і паспяхуна. Шкава, ці адстоіць сабе гэтым разам.

На гэтым тыдні магілёўскія сувязісты некалькі разоў прымалі ўсіх ўзадачна пра сваё існаванне. Не працавалі, напрыклад, тэлефоны ў Доме юстыцыі. Я стала вядома пазынай, сувязісты жорстка абыйшліся з чыноўнікамі абласнога ведамства за даўгі, бо 5 міліянаў рублёў, які гаворыцца, на дарозе не валяюцца. Праўда, праз два дні маўчаныя тэлефонны апараты юстыцыі акіялі. Загад не крапач спугаў Фэміды да 10 верасня паступілі да сувязістаў за нейкага высокага кабінета. А вось за абласную філіяльную і глуска бібліятэкі, ды таксама маўчаць тэлефоны, заступіліся няма каму, бо што яны могуць зрабіць карыснага для выбараў...

Нешчаслівы лёс мае ў вобласці моладзевы культурна-асветніцкі караван "Пілгрымы". Гэ-

Напрыканцы тыднёвай кронікі нельга не падаць інфармацыю пра магілёўскае шчыраванне ў справе канфіскацыі ў недзяржаўных грамадзкіх арганізацыях амерыканскай маёмасці, перададзенай ім у падарунок дабрачыннай дапамогі дзеля развіцця дэмакратыі. Камплект кампутарнага абсталявання быў канфіскаваны судом у крычаўскай газэты "Вольны горад", а цяпер вось — у асіповіцкага грамадзкага інфармацыйнага цэнтру. У абодвух выпадках трэба рэгістраваць у адпаведных уладных структурах ды справядзачыцца аб яе выкарыстанні. У асіповіцкім судзе ўдзельнічаў вядомы юрист, намеснік старшыні БХК Гары Паганяйла. Разам з дырэктарам Магілёўскага праваабарончага цэнтру Сяргеем Абадзюкіным яны прадставілі суду вычарпальныя доказы, якія засведчылі, што пазначанае абсталяванне было выдзеленае амерыканскім бокам на падставе міждзяржаўнай дамоў і задоўга да дэкрэту. Асіповіцкі судзьдзя Гаўрышук, дарчы знаёмец Г. Паганяйлы, веў працэс ветліва, уважліва, дэмакратычна. На працягу. А што тычыцца выроку, быў непакісным. У тэксце яго зрабіў некалькі "памылкаў", якія да граматычных, што было б бяскрыўдна, не аднясе. І, зразумела, амерыканскую маёмасць судзьдзя канфіскаваў у даход дзяржавы, а кіруючы грамадзкі інфармацыйнага цэнтру і супрацоўніка мясцовай незалежнай газэты "Панарама" Ігара Сімбірова пакараў штрафам у 50 мінімалак (прыкладна 260 ам. далаў). На ўсё гэта Гары Паганяйла адказаваў такім чынам: "Падобна на тое, што вырок быў напісаны загадзя, і не ў Асіповічах. У судзьдзі таму не было ніякага манэўра. Добра яшчэ, што Сімбіроў у выніку атрымаў не 100 мінімалак штрафаў, як тое было ў Крычаве".

Днямі стала вядома аб рашучай рэакцыі ўласніка канфіскаванага абсталявання — ураду Злучаных Штатаў Амерыкі. Дзяржаўны пратэст супраць незаконных дзеянняў беларускіх уладаў, кваліфікаваўшы іх як парушэнне ўзятых на сябе абавязкаў паводле двухбаковай Дамоў, і запатрабаваў тэрмінова вярнуць маёмасць законнаму гаспадару. Пра рэакцыю беларускага боку пакуль не чуна.

Сустрэнемся праз тыдзень, Сымон Глазштэйн.

тая акцыя ладзіцца беларускай грамадзкай арганізацыяй "Next Stop — New Life" ужо на першы год. Апошнія два арганізатары яе сутыкаюцца з вельмі неспрыяльным стаўленнем да сябе з боку ўладаў Бабруйска і Магілёва. Цяпер дадаліся яшчэ Крычаў і Горкі. У горадзе цэментнікаў не дазволілі вольнай моладзі правесці абвешчаны напярэдні канцэрт. У гэтым, дзе спыніліся пілгрымы, увесць час дэжурвалі міліцыянткі з гэтай наміраўня за побітам гэтай. Не сароміліся, зразумела, без запрашэння наведвацца ў пакой маляды людзей. У горадзе студэнцкага канцэрта давалася перанесці ў пасёлак, куды за 20 км моладзь вымушана была дабрацца хто як.

На "Стромашы" складалася вельмі напружаная сытуацыя. Магілёўскія прафсаюзы ацэньваюць яе як перадстрайковую. Сапраўды, рабочыя гэтага знакамітага прадпрыемства пагражаюць спыніць працу, бо ўжо тры месяцы не атрымліваюць заробку. Да таго ж тут ён толькі крыху перавышае паўсотні ў далаўравым эквіваленте.

Паводле афіцыйнай статыстыкі, у вобласці самы высокі ўзровень легальнага беспрацоўя. Ён складае 3% — гэта некалькі тысяч чалавек. Пра скасаванне беспрацоўя гаворкі няма. Дадаць сюды трэба і шматлікія страты рабочага часу, у якіх ніхто не робіць, а людзей трымаюць на працы па загаду "першага абаронцы рабочага класа". Грошы, хача і невясёлы, плошча. А тым часам праблема нашай "беларускай савецкай эканомікі" назіраюцца і хутка могуць стаць зусім невылічымі.

Па выніках мінулага паўгоддзя, на гледзячы на пагрозылівыя загады і заклікі, якія ўлада адрававала прамысловасці, эканамічны стан пагоршыўся. Магілёўскае вытворчасць зменшыла выпуск гатовых прадукцый, што найперш закранула спажывецкі і харчовыя тавары. Іншая прадукцыя дадатковымі б-цо працэнтамі лягла на склад. Старшыня аблвыканкаму Барыс Батура ў чарговы раз запатрабаваў выправіць сытуацыю. А прамысловы дырэктарат у чарговы раз "прыняў да ведама".

Патаемная зброя рэжыму

Не такая ўжо, калі казаць шчыра, і патаемная. Аднак ад таго ня менш небяспечная для праўдзівых вынікаў выбараў. Тэхналогія так званых дэмакратычных галасаванняў нядарэмна адпрацаваная ўладай на пяцірадных акцыях "народнага волевыяўлення". Вось і цяпер чакаецца, што ўлада прыме захады да таго, каб людзі прагаласавалі дэмакратычна, асабліва студэнцтва, якое будзе напачатку верасня адпраўлена на ратаванне ўрадава. Вось што мяркуе аб усім гэтым сябра Нацыянальнай рады незалежнага назірання за выбарамі Алесь Бяляцкі:

— Мы мае дакладную, правяраную інфармацыю з уладных структураў пра рыхтуюмую падтасуюку вынікаў напярэдняга галасавання і прымушова выган людзей на напярэдняе галасаванне. Таму мы, з аднаго боку, заклікаем людзей не хадзіць дэмакратычна галасаванне, а прыйсці на ўчасткі ў дзень выбараў. Па-другое, мы будзем працаваць з сябрамі камісіяў і старацца "закрыць" назіральнікам усе ўчасткі і ў часе напярэдняга галасавання. Некаторыя ўчасткі будзем кантраляваць 24 гадзіны ў суткі і даваць інфармацыю старшым камісіяў, каб ні ў якім выпадку не падаваліся яны пад ціск падманіц урны.



пайсці на парушэнне закону, бо гэта ў нас адміністрацыйна і крымінальна пераследуецца, — можна атрымаць да 5 гадоў турмы. А ўлада ў нас усё ж такі некалі зменіцца, і прыйдзецца адказаваць, бо працякаюць, складзеныя назіральнікам, застануцца. Я проста ня раіў бы такім людзям кардынальна ўплываць на лёс нашай дзяржавы, на лёс сваіх дзяцей, урэшце рэшт, на свой уласны лёс. Мы павінны разумець, што выступаем тут разам. Мы заклікаем усіх сябраў камісіяў правесці сумленныя, дэмакратычныя, прэстыжныя выбары. Гэта — наша права, гарантаванае Канстытуцыяй. І мы павінны правесці такія выбары, нагледзячы на іх, які можа аказавацца ўладамі.

Мы не заклікаем людзей зрабіць нейкае парушэнне ці, наадварот, — здыцься нейкай падзеі. Працуючы па законе, трымаючыся за закон, не ідзецца на парушэнне закону, калі вас будучы схіляць. Мы спадзяемся, што ўсё ж больш сумленныя ў нас людзей, чым несумленныя.

Выпячым усіх?..

У абласным цэнтры кудына паўстала новая грамадзкая арганізацыя — "Лекарскі саюз" (сл. "ТМ" №3), якая адразу ж актыўна вызначылася добрымі справамі. Пад заклікам "Разам — зможам!" лекарскі вылучылі сябе людзямі ня вузка-прафесійнымі толькі, але ў грамадзка самастойнымі і адказнымі. Сведчаннем таму, напрыклад, сталася праведзенае "ЛС" анкетаванне калегам у актуальную тэму прэзыдэнцкіх выбараў.

Анкета, зразумела, не пачыталася ў медыкаў пра іх палітычныя дачыненні і прыкметнасці. Яна мела на ўвазе, карыстаючыся такой важкай нагодай, якія выбары, падступіць калегам да роздуму аб іх палітычных перавагах, напрыклад, тым, якім рэжымам, на меркаванні медыкаў, павінен валодаць беларускі прэзідэнт. Альбо — якой бы хачелі яны бачыць крэйну палітыку прэзыдэнцкіх выбараў. Ці такое пытанне: што павінен забяспечыць галіне аховы здароўя і ўсяму грамадзтву чалавек, які апынецца на вышэйшай пасадзе...

Трэба таксама адзначыць і такую асаблівасць анкет, які анты-ананімнасць, бо ейныя ўдзельнікі пакідалі пад адказамі ўласнасныя подпісы.

Што ж вынікі з атрыманых адказаў? Беларускі прэзідэнт, як

гэта пачаў больш за 30 магілёўскіх дактараў, павінен "мець волю і дзяржаўнай працы, быць прыхільнікам дэмакратыі, свабоды слова і правоў чалавека, быць палітычна крэпкі і палітычна, які будзе зобавязаны прымаць палітычны адносіны як з суседзямі ў Еўропе, так і з ЗША".

Што тычыцца актуальнага для вынікаў выбараў роздуму наконт беларуска-расейскіх дачыненняў, дык лекарскі (за выключэннем трох чалавек) не падтрымалі перспэктыўнае ўваходжанне Беларусі ў склад Расіі, нават на ўмовах шырокай аўтаноміі, а выказаліся за суверэнітэт, спадзяючыся (справядліва, зразумела ад сябе), што толькі ён дапаможа зрабіць краіну "дэмакратычнай і багатай эканамічна".

Цікава, што дактары (за выключ-

чэннем пяці рэспандэнтаў) у вядомым на сёння сьпісе кандыдатаў бачыць таго чалавека, за якога прагаласуюць, бо ён свайго біграфіі, дзейнасці і намерам адпавядае тым якасцям і палітычным курсу, які прывядаюць для ўдзельнікаў анкетавання. Нагадаем, што анкета не распрацавалася гэтага чалавека.

Што датычыць спадзеваў наконт развіцця медыцыны і ўсяго грамадства, дык лекарскі выказаўся за тэрміновае неабходнасць павышэння дабрабыту людзей і павелічэння сродкаў на ўтрыманне медыцынскай галіны. Пры гэтым амаль у кожнай другой анкетзе яны падкрэслілі, што гэты ўзровень павінен быць такім жа, як у большасці эўрапейскіх краін.

Яшчэ адна дэталі, вартая адзначэння. Анкета пакідала месца і права за кожным, хто вырашыў на яе адказаць, дапісаць ад сябе нейкі больш прывабына чалавечую якасць, якой павінен быць валодаць кандыдат на прэзыдэнцкую пасаду. Некалі чалавек адгукнуўся на гэтае запрашэнне і не гаворачыся, (бо працуючы ў розных медыцынскіх установах) дадаў толькі адное вызначэнне: быць сумленным чалавекам.

Рэдакцыйны АГЛЯДАЛЬНІК сацыяльных праблемаў

ЧАС ВЫЗНАЧЭННЯ: наша анкета

1. Якім якасцям, на Ваш погляд, павінен адпавядаць прэзідэнт Беларусі?

- Быць мужчынам
- Мець волю і дзяржаўнай працы, а таксама кіравання вольным характэрным
- Быць прыхільнікам дэмакратыі, свабоды слова, правоў чалавека
- Быць палітычна крэпкім і палітычна, які будзе зобавязаны прымаць палітычны адносіны як з суседзямі ў Еўропе, так і з ЗША

2. Ці ёсць чалавек, за якога Вы праваласуеце, сярод вядомых на сёння кандыдатаў?

- Так
- 3. Якой Вы хачелі б бачыць крэйну палітыку выбараў?
- Дэмакратычнай
- Багатай эканамічна
- Суверэнітай
- У саюзе з Расіяй, але палітычна самастойнай, і крэпчай, якая імкнецца ў Еўрасаюз

4. Хачу, каб прэзідэнт за адвядзены яму службовы тэрмін адваражыў мяне, май самі, медыцынскай вайне і кожнаму жыццю крэпчай.

- Эканамічна дабрабыт, дастойнае фінансаванне, права чалавека на прыстойнае жыццё

5. Якой Вы хачелі б бачыць крэйну палітыку выбараў?

- Дэмакратычнай
- Багатай эканамічна
- Суверэнітай
- Крэпчай, што імкнецца ў Еўрасаюз

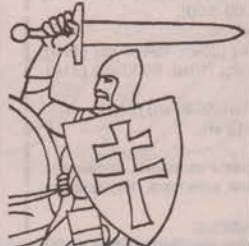
6. Хачу, каб прэзідэнт за адвядзены яму службовы тэрмін забяспечыў мяне, май самі, медыцынскай вайне і кожнаму жыццю крэпчай.

- Жыццё і перспэктыўную кар'еру, фінансовую незалежнасць, пераход да платнай медыцыны, здароўе

Канюров А.С. брат р.б. 16.08.01, А.С.Б.

Абарані Сябе Сам

Матэрыялы гэтай рубрыкі рыхтуюць Магілёўскае аддзяленьне Беларускага Хельсінскага Камітэту і Магілёўскі Праваабарончы цэнтар. Склад грамадзкай рэдакцыі: С.Абадоўскі, У.Краўчанка, А.Александровіч.



Ці пачуе міліцыя зварот праваабаронцаў

Мінула два тыдні, як ува ўсе міліцэйскія ўправы вобласці быў накіраваны зварот "Афіцэрам, сэржантам, шэраговым супрацоўнікам міліцыі, у абавязкі якіх уваходзіць ахова грамадзкага парадку". Аўтарамі гэтага дакумэнту выступілі старшыня Магілёўскага аддзяленьня Беларускага Хельсінскага Камітэту Уладзімер Краўчанка, дырэктар ГА "Магілёўскі праваабарончы цэнтар" Сяргей Абадоўскі, старшыня Магілёўскага аддзяленьня ГА "Праваабарончы цэнтар "Вясна" Аляксей Колчын.

Праваабаронцы звярнуліся да пералічаных вышэй службовых асобаў "як да сумленных супрацоўнікаў міліцыі, якія стаяць на варце абароны грамадзкага парадку і законнасці" у сувязі з тым, "што ў бягучы час пачасціліся выпадкі парушэнняў законнасці з боку асобных супрацоўнікаў міліцыі". Гэтыя выпадкі падарэзана пералічэнняў у дакумэнт (пра многія з іх нашыя чытачы ведаюць з ранейшых публікацый у "ТМ").

Аднак адметнасцю праваабарончага звароту ёсць не столькі тое, што ў ім утрымліваюцца канкрэтныя факты парушэнняў і прозьвішчы тых, хто іх дапусціў, колькі дакладныя, вывераныя і правядзеныя пікетаў альбо мітынгаў.



правядзеныя пікетаў альбо мітынгаў.

Самы апошні прыклад гэтага тыдня – безпастаўнае затрыманне дзвюма сэржантамі міліцыі ў скверы Маневіча абласнога цэнтру маладых людзей, што раздавалі мінакам спэцыяльныя газеты "Наша свабода". Заганд у затрыманні



былі больш словаахвочымі і патлумачылі, "што ходзім там, дзе хочам, і шукаем, што нада". Абшарыўшы кватэру яны, відаць, не знайшлі таго, што ім было "нада", і сышлі – зразумела, без дадатковых тлумачэнняў, а тым больш прабачэнняў.

...А жанчыну ўсё яшчэ трысе пры кожнай выпадковай сустрэчы з міліцыянтам на вуліцы. Невядома, ці дапаможа ёй тое, што Магілёўскі праваабарончы цэнтар выступіў у яе абарону і накіраваў адпаведны запыт у пракуратуру, у якім просіць абараніць жанчыну і засьцерагаць супрацоўнікаў міліцыі ад далейшых незаконных дзеянняў. Як невядома і тое, ці ня сталіся падобныя паводзіны міліцыянтаў нечым для іх звычайным. І ці ня сталіся гэтакія паводзіны супрацоўнікаў міліцыі нечым звычайным і для грамадства...

Без адказу на гэтыя пытанні варта кажаць таго, што лічыцца ў наш час нібыта абсалютна немагчымым. Аднак, менавіта так заўсёды й пачынаецца. Ці ж нам, нашчадкам савецкай гісторыі, ня ведаць гэтага?

Леанід УЛАДЗІСЛАВАЎ

ПАВЕДАМЛЯЮЦЬ НАШЫ КАРЭСПАНДЭНТЫ

...з Горак



З пачатку жніўня сыравіна Горацкага лесгаса пайшла ў літву. Па адпаведнаму кантракту горад узяты ў аtryмаў некалькі магучых "МАЗаў". За выучаныя срэды таксама плянуецца пабудаванне культурніцкага цэнтра для студэнтаў сельгасакадэміі.

Вельмі падабаюцца гэтыя зямеччынны, што прыязджаюць да нас, беларускія народныя песні.

Сяброўства з Горкамі пачалося для жыхароў нямецкага Фрэдэна ў 1999 годзе, калі яны ўпершыню сустрэліся з мясцовым фарклённым ансамблем "Верасень". Займаючыся аздараўленьнем беларускіх дзетак, з таго часу яны амаль кожны год наведваюць наш горад, прывозяць дзеткам падарункі і сьпяваюць разам з "Вераснем". Гэтае лета на задавальненне гасцей і гаспадароў ня стала выключэннем.

Віталій АСТАНКОВІЧ

...з Бялынічаў

У жніўні атрымліваецца аніводнай дзяржаўнай рэспубліканскай газэты.

Звычайна, кожная бібліятэка ў абавязковым парадку падпісвалася на "Советскую Белоруссию", "Звязду", "Рэспубліку" ды іншы. Прычына "збою" банальная; не былі своєчасова выдзелены адпаведныя срэды на падпіску. Затое чытачы раённай бібліятэкі могуць заўсёды пачытаць (і ў жніўні таксама) сьвежыя нумары "Народнай волі" і "Нашага слова", падпіска на якія для бібліятэкі аформілі недзяржаўныя грамадзкія арганізацыі.

З пачатку года сярэднямесячны памер заробку па раёне, паводле афіцыйных дадзеных, складае 66680 рублёў разам з матэрыяльнай дапамогай і сацыяльнымі льготамі.

За травень самыя нізкія заробкі атрымалі працуючыя на



прадпрыемствах і ўстановах невытворчай сфэры. Напрыклад, работнікам мастацтва выплацілі па 47143 рублёў, а грамадзкага харчавання – па 50676. А вось работнік дзяржаўнага ўтварэння траўні заробіў па 125920 рублёў, нават алярадышны больш чым на тысячу руб. супрацоўніку арганізацыі дзяржаўнага кіравання.

Сфармаваная раённая каманда ад дэмакратычных сілаў, якая будзе назіраць за хадом выбараў прэзідэнта.

Яе сябры абяцаюць сваю прысутнасць на ўсіх 29-ці выбарчых участках. На бліжэйшы час для іх запланавана правядзеныя двух навукальных семінараў.

Базыль ЛІЦЬВІНОВІЧ

...з Клімавічаў



Па ўзроўню спажывання ўсяго "гаражыцельнага" мясацы люд намагацца не адставаць ад суседніх раёнаў.

Раённая міліцыя прадставіла дадзеныя, за якіх вынікае, што толькі за апошні тыдзень супрацоўнік мясцовай міліцыі склаў на клімавічаў 78 пратаколаў "за з'яўленне ў грамадзкіх месцах у п'яным выглядзе" і яшчэ 6 – "за раскіданне сьміткі на працоўныя месцы". А ў горадзе ўсяго та разам з дзецьмі і старымі ня больш за 20 тыс. чалавек...

...з Крычава

Адноратна танныя моцныя напоі спрыяюць росту колькасці алькаголікаў у раёне.

Паводле тэрытарыяльнага медыцынскага аб'яднання, зараз на дыспансэрным ўліку ў наркалягічным кабінэце ра-

ённай паліклінікі знаходзіцца 698 чалавек, 111 з іх – жанчыны. У гэтым годзе ўжо 6 крычаўцаў перанеслі так званую белую гарачку.

Андрэй КУЗЬМІН

...з Бабруйска



30 ліпеня мінула 60 год ад стварэння мясцкіх фашыстаў гэта для бабруйскіх габрэў, з якога іх потым восенню 41-га вывозілі на расстрэлы.

У вёсцы Каменка Слабодкаўскага сельсавету ля помніка ахвярам Галакосту адбыўся мітынг-рэвілье. А ўвечары ў памяшканні тэатра драмы і камедыі імя В.Дуніна-Марцінкевіча прайшоў тэатралізаваны паказ пад назвай "Карнікі габрэйскага жыцця". На мерапрыемствах прысутнічаў першы сакратар амбасады Ізраіля ў Беларусі П.Шэцэр.

Бабруйскае прадстаўніцтва моладзевай кваліфікацыі "Пераменаў!" вядзе актыўную мабілізацыйную кампанію, мэта якой – прывесці моладзь ў 9 верасня на выбарчых участках.

Прайшоў турнір па пляжным валейболе. Усе ўдзельнікі атрымалі памятнае падарункі: летнія кашулі з надпісам "Выбрай", запісы музыкі беларускіх гуртоў ды інш. Пазней быў праведзены конкурс малюнкаў на выбарчую тэматыку, пераможцы якога ў розных намінацыях атрымалі беларускія кнігі, касцы, а таксама фарбы ды альбомы. Тым часам мясцовыя "адпаведныя органы" днём павялі допыт актывістаў Маладога Фронту "па справе выбуху на тэрыторыі расейскай амбасады ў Менску"...

Тацяна КОПЕЦ, Алена АНДРЭЕВА

Звычайны выпадак

Тыдзень таму магіляўчанка Наталля Фуфаева з вуліцы Сіманава перажыла некалькі жудасных хвілін, супакоіцца пасля якіх ня можа ўсе гэтыя мінулыя дні. Ды ці зможа калі супакоіцца... Тым, хто працятаўшы карэспандэнцыю падумае, ад якога ўдалося толькі дазнацца, што ён з міліцыі. Іх прозьвішча, ні падады, ад прычыны ўварвання ён не намераў і падкрэсліў, што ў назву така – прадстаўляцца – ня мае. Зразумела, што не было пры ім і ніякай пракурорскай санкцыі.

Аднак усё гэта не перашкодзіла яму абвясціць гаспадыню і ейнага госьця В.Корзуна, што быў у кватэры, затрыманым і спраўды "дасцігчы" іх у пастарунак. Там В.Корзуна і ягонага сябра А.Кадаценку, які прыбег у

міліцыю для выяўлення прычыны нечаканага затрымання сваіх знаёмых людзей, афіцыйна сфатаграфавалі "анфас і профіль", прымусліўшы трымаць у руках пранумэраваныя картонкі. Наталлю Фуфаеву і А.Кадаценку хутка выставілі за дзьверы, а В.Корзуна (усё яшчэ без тлумачэння прычынаў ці якіх прэтэнзій) зачынілі ў камэры, дзе пратрымаў больш за 4 гадзіны. Потым іншы супрацоўнік таго ж аддзела, які называўся оперпаўнаважым Марозавым, адпусціў чалавека.

Аднак не паспеў ён вярнуцца ў кватэру сваёй пералужнай знаёмай, як да іх ізноў увайшоў той жа ранішні няветлівы госьць, разам з якім быў і той самы Марозаў. Цяпер яны

Прэзыдэнт Радыё Свабодна-Еўропа/Радыё Свабодна Том Дайн патлумачыў прычыны павелічэння вяснянны Беларускай службы.

Ён, у прыватнасці, сказаў: "Сёння мы павялічваем вяснянны на Беларусь. Чаму цяпер? Адказ вельмі просты: у верасні лавіны адбыцца прэзідэнцкія выбары. Гэта ня проста звычайныя выбары – яны могуць вызначыць будучыню Беларусі і яе ўзаемаадносіны з рэштай Еўропы. Сёння дзяржава Беларусь – адзіная ў Еўропе – не дазваляе Радыё Свабодна мець свае перадачы і рэтрансляцыю ў краіне. Заданне свабоднай прэсы – паведамляць навіны, аналізаваць, каментаваць факты і падзеі, каб грамадзяне маглі прыняць рашэнне. Гэтага бракуе ў Беларусі. І мы спадзяемся дапамагчы запоўніць гэты вакуум падчас новай праграмы 8 гадзінаў штодня".



БЕЛАРУСКАЯ СЛУЖБА РАДЫЁ СВАБОДА

3 6 жніўня наш штодзённый эфір павялічыўся з 4 гадзінаў да 8. Слухайце нас 6 гадзінаў увечары (18:00-24:00) і 2 гадзіны раніцай (6:00-8:00).
Новыя хвалі. Менскі час.

18:00-24:00: 7295 кГц (41м), 11725 кГц (25м), 15480 кГц (19м), 7190 кГц (41м), 11730 кГц (25м), 15565 кГц (19м), 9530 кГц (31м), 9750 кГц (31м), 11865 кГц (25м).
6:00-8:00: 6170 кГц (49м), 7295 кГц (41м), 9635 кГц (31м).
Сталая частата на сярэдніх хвалях: 612 кГц.

У праграме:

...навіны з Беларусі і ўсяго свету, правы чалавека, апазіцыя, улада, родная мова, эканоміка, медыцына, культура, гісторыя, эміграцыя...

Спецыяльныя перадачы:

...Праскі акцэнт, Вострая Брама, Чыталыная Залы, Блізкая Эўропа, Неабжытая Спадчына, Сымбаль Веры, Беларускае разраджэнне, Адукацыя за мяжой, Новае пакаленне выбірае, Беларускі інтэрнэт...

ІНТЭРНЭТ: <http://www.svaboda.org>

Паштовы адрас: 220005, Менск-5, п/с 111

Vinohradska 1, 11000 Praha 1, CZ

НАСТРОЙЦЕСЯ НА СВАБОДУ!

КНИЖНАЯ ГАСЬЦЁЎНЯ "ТМ"

Назаўсёды ў выключнай ролі

З нагоды 30-годдзя самай вядомай беларускай бібліятэкі па-за межамі Бацькаўшчыны – "Скарынаўкі" у Лёндане – на хвалю радзін "Свабоды" прагучала адмысловая перадача, прысьвечаная слаўнай падзеі. Адным з заснавальнікаў і няўдзячным кіраўніком бібліятэкі з'яўляецца айцец Аляксандр Насан. Мы зрабілі з гэтага матэрыялу газетны вырыянт, які ў прапанаваным чытачам "ТМ".

Надсан: Пачыналася з ідэі заснаваць установу, дзе можа было б захаваць беларускія духоўныя скарбы ад знішчэння, а другое, каб даць тым, якія цікавяцца Беларуссю, магчымасць доступу да матэрыялаў. Ідэя паўстала сярод беларускіх святароў з беларускай каталіцкай місіі ў Лёндане. Галоўным ініцыятарам быў біскуп Часлаў Сіповіч, апостальскі візітатар для беларусаў-каталікоў у замежжы і вялікі кнігалюб. Біскуп Сіповіч кінуту задумку – давайце будзем засноўваць бібліятэку. Двое нас – айцец Леў Гарошка і я адразу падхапілі гэтую думку. У той час ідэя бібліятэкі ўжо насільна.

Спачатку мы ўсе трое склалі свае асабістыя бібліятэкі, сабралася ўжо некалькі тысячаў кніг. Людзі прысылалі, былі вельмі добрыя дары. Экземпляр Статуту Вялікага Княства Літоўскага атрымаў ад сп.Галюка з ШША. Сп.Часлаў Будзька з Чыкага сотні кніг пераслаў нам. У той час у антыкварыятах, на рынках з'явілася вельмі шмат кніг, якія нас цікавілі. Нам удалося многае набыць, людзі прысылалі грошы на пакупку...

Цяпер маем недзе 25 тысяч адзінак, абсалютная большасць з іх – беларускія кнігі. Мы маем 5 кніг Бібліі Скарыны, шмат іншых выданняў 16-17 ст., напрыклад, Аляксандра Гваніні "Kronica Samgasuey Euporskley" 1581г. Ёсць вялікая калекцыя мапаў часоў ВКЛ. Вядома, больш шырока прадстаўлены кнігі 19-20 ст. Выданыя савецкага часу з Беларусі, думаю, ёсць амаль што ўсе. Таксама ў нас найбольш

поўна сабраны друк беларускай эміграцыі. Маю архіўныя матэрыялы, самыя найстарэйшыя з 15 ст. на перагмэнце напісаныя, таксама 16-17 ст.ст. Але найбольш – 19 стагоддзя: царкоўныя архівы. 20 ст. вельмі шмат – царкоўныя, палітычныя дакументы, а таксама архівы беларускіх арганізацый і асабістыя архівы беларусаў замежжа, асабліва архівы беларускіх пісьмемнікаў. Так што, калі хто хоча вывучаць гісторыю беларускай эміграцыі, у нас ён знойдзе вельмі шмат матэрыялаў.

Заклалі мы музей, які ёсць вельмі важным дадаткам да бібліятэкі. Мы маем два архіўна-спецыяльныя паясы. Ёсць старыя манеты 15 ст. Вялікага Княства Літоўскага, маркі паштовай БНР, а таксама ёсць узоры вяртаткі, прыклады працы і іншыя этнаграфічныя экспанаты. Прыязджаюць да нас навуковыя спецыялісты з усяго свету. Шмат бывае цікаўных беларусаў, і ня толькі навукоўцаў. Мы вельмі любім тых, якія прыязджаюць з Бацькаўшчыны. Далей наш лёс будзе залежаць ад падтрымкі менавіта беларускага грамадства. Мы зрабілі, што змаглі. Цяпер ёсць ужо новая эміграцыя. Калі беларускае грамадства захоча, каб бібліятэка існавала, то яна будзе.

За 30 гадоў дзейнасці бібліятэка імя Скарыны стала адным з найбольш вядомых беларускіх культурных цэнтраў у замежжы. Вось як ацэньваюць яе значнасць тыя, каму давялося карыстацца фондамі бібліятэкі.

Уладзімер Арлоў, беларускі пісьмемнік: Як у савецкія часы, так і цяпер уладныя структуры па-сутнасці не займаюцца пашырэннем нашай культуры ў

свецце. У Беларусі адсутнічаюць арганізацыі хітацтву Нямецкага інстытуту імя Гётэ альбо Польскага інстытуту, якія маюць свае філіі ў розных кутках свету. У гэтых умовах выключную ролю адыгрывае бібліятэка імя Скарыны ў Лёндане. Мне пашчасціла працаваць у Скарынаўскай бібліятэцы, гартаць рукапісы Купалы, Коласа, Ластовскага, якія там зберагаюцца. Я кэракаліваў гравюры з кнігі Гаваніні. Калі гаварыць пра збор эміграцыйных выданняў, то ён у Скарынаўскай найбольшы ў свеце.

Джэймс Дынлі, англійскі беларусіст: Я сустрэўся з айцом Аляксандрам неўдзё ў 1964 ці 1965г. Ён тады мяне пазнаёміў з калекцыяй кнігаў у Марыенгаўзе, сабранай біскупам Сіповічам. У гэтай бібліятэцы я пісаў артыкулы, даклады на розныя тэмы. Ёсць у ёй спецыфічныя рысы: яна мае выданыя Скарыны і іншыя рэдкія першадрукі. Я б хацеў спадзявацца, што ўсё гэта ёсць таксама і ў Беларусі, але калі няма, то гэта значыць, што ролі Скарынаўскай бібліятэкі яшчэ больш значная.

Цяпер бібліятэка рыхтуецца да юбілейнай канферэнцыі, якая пройдзе ў верасні. Яе тэма – "Роля дыяспары ў беларускай культуры", пачаткі якой у Вялікай Брытаніі з'явіліся ў XIX стагоддзі паўстанец-эмігрант Аляксандр Рупінскі.

Ганна СУРМАЧ,
Сяржук СОКАЛАУ-
ВОЮШ

Р.С. Два дні таму айцу Аляксандру Надсану споўнілася 75 гадоў. "ТМ" даўчаецца да ўшчынавання выдатнаму Беларускаму дзеячу, які прагучалі ад беларусаў з усяго свету. Дачакаймась яшчэ многіх юбілееў!

БЕЛАПАН для «ТМ»

Управа Сойму Кансэрватыўна-хрысціянскай партыі – БНФ распаўсюдзіла адкрыты ліст да Савету Міністраў Беларусі.

У лісьце выказаны пратэст супраць заплянаванай рэканструкцыі і пашырэння ўчастка Менскай кальцавой аўтадарогі, што праходзіць праз Курапаты. "Усяму свету вядома, – пішуць фронтальцы ў сваім лісьце, – што ў Курапатах камуністычнымі ўладамі ў 1930-х і 1940-х гадах расстраляны і закатаваны сотні тысяч бязьвінных людзей. Савецка-камуністычны рэжым утойваў свае злачынствы, так было і з урочышчам Курапаты. Дорога праз Курапаты – гэта злачынства, зьдзейсненае савецкімі ўладамі. Сёння пашыраць аўтадарогу праз урочышча Курапаты, будаваць на касцях бязьвінных ахвяр – гэта значыць пашыраць злачынства".

Адсутнасць афіцыйных запрашэнняў з боку беларускіх уладаў наглядальнікам з Бюро па дэмакратычных інстытутах і правах чалавека АБСЭ выклікае сур'ёзную заклапочанасць.

Пра гэта было заяўлена на Кансультацыйным савеце апазіцыйных палітычных партыяў. Удзельнікі паседжання выказалі думку, што беларускія ўлады баяцца знаходжання ў нашай краіне незалежных і аб'ектыўных міжнародных назіральнікаў, якія ў сваіх адзнаках арыентаваны на адпаведныя эўрапейскія стандарты прызнання выбараў справядлівымі. Такай жа думкі прытрымліваюцца і шмат якіх замежных ўрадаў і дэмакратычных структур. Ці не таму пазачасна Лукашэнка абвясціў, што АБСЭ ня будзе адмоўлена ў прысутнасці на выбарах.

17 дэмакратычных моладзевых арганізацый Беларускай

русі выступілі з сумеснай заявай супраць рэпрэсіўных дзеянняў уладаў перад выбарамі.

Сярод падпісантаў – найбольш уплывовыя ўтварэнні моладзі, такія як Малады фронт, "Зубр", Моладзь АГП ды інш. У дакумэнце гаворыцца, што рэпрэсіўна-ўзмацняюцца па меры набліжэння 9 верасня. "Больш за 15 актывістаў МФ і моладзых людзей з БНФ былі выкліканыя на допыт у КГБ... Менская міліцыя разграміла офіс моладзёжнай кааліцыі... Пасля адной з нядаўніх акцый звылі затрыманыя і збытыя некалькі дзясяткаў актывістаў зубраўскага руху... Затрыманыя, запалохваныя, збываныя моладзых людзей, якія актыўна ўдзельнічаюць у перадавыбарчай кампаніі, адбываюцца па ўсёй краіне". Але, нягледзячы на гвалт з боку ўладаў моладзевыя арганізацыі, запэўніваюцца ў тым, будучы працягваюць сваю працу.

А днём моладзевая кааліцыя з'явілася да У.Ганчарыка з зваротам аб магчымасці з'явіцца ў яго на выбарах пры ўмове, што ён захаве суверэнітэт краіны, правядзе ў хуткім часе выбары парлямэнту, узвысіць беларускую мову, верне нацыянальныя сымбалі, а таксама паабяцае Домашу прызначэнне таго старшынём урада. Адзіны ад шырокай дэмакратычнай кааліцыі кандыдат пагадзіўся практычна з усімі гэтымі ўмовамі (акрамя апошняй).

У Менску група грамадзянаў правяла стыхійны пікет каля Дома ўрада.

Большасць удзельнікаў акцыі складалі маці салдат, якія загінулі ў беларускай арміі. Жанчыны пратэставалі супраць ігнаравання іхніх праблемаў дзяржаўнымі чыноўнікамі. Кіраўнік "палаты прадстаўнікоў" Вадзім Папоў прыняў дэлегацыю адмоўіўся.

АБ'ЕКТЫНА ПРА ЭАЛЬНАЕ

РАДЫЕ РАЦЫЯ

НА СЯРЭДНІХ ХВАЛЯХ
1080 кГц (490 м) 22:00-24:00
612 кГц (490 м) 07:00-11:00

НА КАРТКІХ ХВАЛЯХ
6035 кГц (49 м) 07:00-09:00
6180 кГц (49 м) 13:00-15:00
6010 кГц (49 м) 21:00-23:00

WWW.RACYJA.PL
220102, Менск, а/с 144

Рэдактар Генадзь СУДНІК

Аналітычна-інфармацыйная газета.
Заснаваная Магілёўскім ГА
«КОЛА СЯБРОЎ».

Зарэгістраваная ў Дзяржаўным рэспубліканскім РБ
па друку 06.11.1996 г. з № 831.

Штотыднёвік

АДРАС
РЭДАКЦЫІ:

212030, г. Магілёў,
вул. Першамайская,
6-22.

Тэл./факс: 31-04-15,
22-97-82.

E-mail: krug@user.unibel.by

Інтэрнэт: <http://tydniovik.hypermart.net>

Тыднёвік
Магілёўскі